

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121201307
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121201307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v spore navrhovateľky: Y. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. L. XXX, zastúpenej L. X. N., advokátom v Z., B. XX, proti osobe povinnej platiť výživné (manželovi navrhovateľky): N. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. L. XXX, o určenie výživného manželky, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 14. decembra 2021, č. k. 20Pc/2/2021-61 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zaviazal manžela navrhovateľky povinnosťou prispievať navrhovateľke manželským výživným vo výške 70 eur mesačne s účinnosťou od 24.02.2021 do 03.11.2021, vo výške 50 eur mesačne od 04.11.2021, ktoré výživné bude platiť do 15. dňa v mesiaci vopred, k jej rukám. Výrokom II. zameškané výživné za obdobie od 24.02.2021 do 14.12.2021 vo výške 647 eur povolil manželovi navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 5 eur, zročných vždy do 15. dňa v mesiaci s tým, že prvá splátka je zročná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku, až do úplného vyrovňania dlhu, so stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i jednej z nich. Výrokom III. vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol a výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 71 ods. 1., § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine a výsledkami vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že životná úroveň navrhovateľky oproti jej manželovi je nižšia, keďže jej manžel má nižšie mesačné výdavky a má vyšší mesačný príjem v podobe starobného dôchodku. Manžel navrhovateľky teda môže uspokojovať svoje životné potreby vo väčšej miere než navrhovateľka. Uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala určenia manželského výživného od povinného mesačne sumou 150 eur. Súd konštatoval, že účastníci konania sú od 12.04.1975 manželmi, žijú v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM, z ich manželstva pochádzajú už plnoleté deti. Navrhovateľka od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku poberala starobný dôchodok vo výške 243,80 eur mesačne, z ktorého sú jej strhávané zrážky vo výške 8,58 eur mesačne. Manžel navrhovateľky od podania návrhu na súd do júla 2021 poberal starobný dôchodok vo výške 330 eur mesačne (po zrážkach), pričom od 04.08.2021 bol manželovi navrhovateľky vyplácaný dôchodok vo výške 344,41 eur mesačne (po strhnutí zrážok spolu v sume 82,59 eur mesačne) a od 04.11.2021 bol manželovi navrhovateľky vyplácaný dôchodok vo výške 287,72 eur mesačne (po strhnutí zrážok spolu v sume 139,28 eur mesačne). Súd vyhodnotil ako dôvodné a nevyhnutné pravidelné mesačné náklady navrhovateľky na úhrady spojené s užívaním rodinného domu, a to sumu 56 eur mesačne na úhradu za dodávku elektrickej energie. Odôvodnené potreby navrhovateľky predstavuje aj poplatok za dodávku vody do rodinného domu v sume cca 100 eur za

polrok, t.j. 16,67 eur mesačne. Na dodávke vody do domu vznikol nedoplatok v sume 127,75 eur, ktorý bol navrhovateľke umožnený splatiť v dvoch splátkach vo výške 63,80 eur dňa 15.10.2021 a vo výške 63,95 eur dňa 15.11.2021. Na stravu navrhovateľka vynaloží 50 eur týždenne (200 eur mesačne), ak varí aj cez týždeň, keď jej vnuk nechodí do školy, ale je doma. Polovicu týchto nákladov, teda sumu 100 eur by mal znášať syn účastníkov, ktorý v dome tiež žije so 6 ročným synom. Súd považoval výdavok navrhovateľky na stravu 100 eur mesačne za primeraný a v takomto rozsahu tento výdavok uznal aj manželovi navrhovateľky. Navrhovateľka má voči spol. M. I. a F. E., F.. vymáhateľný peňažný dlh v sume 1.165,29 eur a navrhovateľka z dôchodku na tento dlh uhradza súdnemu exekútorovi sumu 30 eur mesačne. Ďalšie nevyhnutné výdavky navrhovateľky predstavuje na ňu pripadajúca časť dane z nehnuteľnosti, poplatok za komunálny odpad. Syn účastníkov, žijúci v dome účastníkov konania, prispieva na kúpu potravín do domácnosti, hradí poplatky za plyn a internet. Ďalej súd uviedol, že manžel navrhovateľky z jeho čistého dôchodku musel v rozhodnom období hradiť svoje nevyhnutné mesačné výdavky na stravu (do 100 eur), 24 eur na lieky. Navrhovateľka potvrdila, že po návrate z liečenia bol manžel navrhovateľky zaplatiť na obecný úrad daň z nehnuteľnosti v sume 50 eur. Manžel navrhovateľky pripustil, že počas obdobia od decembra 2020 do 06.06.2021, kedy bol na protialkoholickom liečení, neprispieval na domácnosť, energie do domu žiadnou sumou. Navrhovateľka poprela tvrdenia manžela o tom, že po návrate z liečenia prispieval na úhradu nákladov spojených s vedením domácnosti, úhradu elektriky do rúk syna P. V. sumou 80 eur prvé tri mesiace, potom po 50 eur mesačne a dňa 04.11.2021 dal synovi sumu 100 eur. F. P. V. uviedol, že manžel navrhovateľky mu síce v novembri 2021 dal v hotovosti sumu 100 eur, ale tieto peniaze neboli určené pre navrhovateľku, ani na úhradu energií do domu, ale išlo o príspevok manžela navrhovateľky v sume 50 eur na poplatok na družinu synovi svedka a príspevok 50 eur na kúpu potrebných vecí synovi svedka. Vychádzajúc z porovnania príjmov a výdavkov účastníkov súd uložil manželovi povinnosť prispievať navrhovateľke manželským výživným v sume 70 eur mesačne od podania návrhu a v sume 50 eur mesačne od 04.11.2021, pretože bolo preukázané, že od 04.11.2021 príjem manžela navrhovateľky poklesol v dôsledku vyšších zrážok vykonávaných z jeho dôchodku. Výživné v tejto výške podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným nevyhnutným potrebám navrhovateľky ako oprávnenej osoby a možnostiam, schopnostiam, majetkovým pomerom manžela navrhovateľky ako povinného. Súd dodal, že pri výživnom v tejto určenej výške bude príjem navrhovateľky a jej manžela približne rovnaký. Manžel navrhovateľky bol pritom ochotný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 50 eur mesačne. Z dokazovania pritom vyplynulo, že vyššie výživné nie je manžel navrhovateľky schopný platiť, preto súd výrokom III. návrh navrhovateľky vo zvyšku zamietol. Nedoplatok na výživnom v sume 647 eur (od 24.02. do 28.02.2021 v sume 11,67 eur, od marca do októbra 2021 v sume 560 eur, od 01.11. do 03.11.2021 v sume 7 eur, od 04.11. do 30.11.2021 v sume 45 eur, od 01.12 do 14.12.2021 v sume 23,33 eur) súd v súlade s ust. § 232 ods. 3, 4 CSP povolil manželovi navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 5 eur. Súd uviedol, že vzhľadom na výšku príjmu manžela navrhovateľky, keďže nemá usparené žiadne peniaze, nie je v jeho možnostiach uhradiť dlh na výživnom jednou platbou, prípadne väčšími splátkami. Súd nemohol určiť splátky po 1 eur mesačne ako žiadal manžel navrhovateľky z dôvodu, že zameškané výživné by pri takýchto splátkach manžel navrhovateľky splácal 54 rokov. Vzhľadom k veku účastníkov je vysoko pravdepodobné, žeby počas života účastníkov nedošlo k úplnému vyrovnaní dlhu na výživnom. Súd ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania nemal za preukázané, žeby sa navrhovateľka správala v rozpore s dobrými mravmi, pričom podmienku takéhoto kvalifikovaného správania nemôže spĺňať manželom tvrdená skutočnosť, že navrhovateľka mu doma nevarí jedlo. Táto situácia je výsledkom ich narušeného vzťahu, pod ktorý sa nepochybné podpísalo aj správanie sa manžela, ktorý ako vyplynulo z vykonaného dokazovania neprispieva na chod domácnosti a na úhradu energií dodávaných do rodinného domu. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP, keď súd nezistil žiaden dôvod v zmysle ust. § 55 CMP, pre ktorý by bolo na mieste a spravodlivé manžela navrhovateľky zaviazat' na náhradu trov konania v prospech navrhovateľky.

2. Proti tomuto rozsudku, jeho zamietajúcej časti, podala v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie navrhovateľka, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že jej manželovi bude uložená povinnosť prispievať jej manželským výživným vo výške 95 eur mesačne s účinnosťou od 24.02.2021 do 03.11.2021, vo výške 75 eur mesačne od 04.11.2021 s tým, že zameškané výživné bude umožnené manželovi splácať v mesačných splátkach po 5 eur. Bola toho názoru, že súd nesprávne zistil skutočný stav veci a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že z dokazovania vyplýva, že jej manžel má od 04.11.2021 príjem 287,72 eur, pričom jeho nevyhnutné preukázané náklady sú vo výške 124 eur, keďže súd neuznal medzi nevyhnutné náklady výdavky na cigarety. Naproti tomu má ona mesačný príjem 235,22 eur, ale ďaleko vyššie nevyhnutné mesačné výdavky - 56 eur za elektriku, za vodu 16,67 eur, 100 eur za stravu, 30 eur dlh súdnemu

exekútorovi, poplatok za komunálny odpad, časť dane z nehnuteľnosti; v priemere viac ako 200 eur. Sú tu samozrejme aj ďalšie jednorazové výdavky na oboch stranách - navrhovateľka 127,75 eur nedoplatok na dodávke vody; manžel navrhovateľky 50 eur daň z nehnuteľnosti. Podľa jednoduchého matematického výpočtu potom podľa nej možno dospieť k záveru, že od 04.11.2021 ona dosahuje o viac ako 50 eur mesačne menší príjem ako jej manžel, že má mesačne o cca 80 eur vyššie paušálne nevyhnutné výdavky a že mala v rozhodnom období viac ako dvakrát vyššie (o viac ako 70 eur) jednorazové nevyhnutné výdavky. Vzhľadom k jej príjmom a výdavkom sa podľa nej javí, že určené bežné výživné vo výške 50 eur od 04.11.2021 je neprimerané a bolo by spravodlivé a zároveň aj v možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch jej manžela, aby jej od 04.11.2021 prispieval na výživu sumou 75 eur mesačne. Podľa nej si to jej manžel môže dovoliť, nakoľko preukázateľne venoval peňažné prostriedky vo výške 100 eur svedkovi (synovi P. V.) určené na odôvodnené potreby svedkovho syna (vnuka účastníkov). Ona pritom musí počítať každé euro a bez pomoci syna (svedka) by nezvládla prežiť. Aj nie nevyhnutné výdavky manžela na cigarety vytvárajú priestor na určenie ešte vyššieho výživného (výdavok na cigarety predstavuje cca 25 - 30 eur mesačne). Uviedla ďalej, že súd podľa nej nedostatočne zohľadnil starostlivosť o domácnosť, na ktorej sa podieľa výlučne ona.

3. Manžel navrhovateľky ako osoba povinná výživou sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP, § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie zaviazal manžela navrhovateľky povinnosťou prispievať na výživu navrhovateľky sumou 70 eur mesačne s účinnosťou od 24.02.2021 do 03.11.2021 a sumou 50 eur mesačne od 04.11.2021 naďalej, odvolaním napadnutý nebol, preto je rozsudok súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

6. Námitky navrhovateľky, uvedené v odvolaní boli v podstate totožné ako pred súdom prvej inštancie a súd prvej inštancie sa s nimi dostatočne vysporiadal, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje a na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

7. Podľa § 71 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

8. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

9. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi vzniká uzavretím manželstva a zaniká rozvodom alebo smrťou jedného z manželov, resp. jeho vyhlásením za mŕtveho. Oprávneným z tejto vyživovacej povinnosti je manžel. Aktívna legitímácia vzniká, ak je jeho životná úroveň nižšia než životná úroveň druhého manžela, resp. ak mu druhý manžel neprispieva na výživu tak, aby ich životná úroveň bola zásadne rovnaká. Povinným je druhý manžel.

10. Bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú alebo nie, vyžaduje sa, aby mali rovnakú životnú úroveň. Aj pre priznanie výživného od manžela však platí ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti s tým je potrebné spoľahlivo zistiť dôvody, ktoré viedli niektorého manžela k neplneniu vyživovacej povinnosti, rovnako je potrebné vysporiadať sa s dôvodmi, pre ktoré vznikla odkázanosť jedného z manželov na výživu. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti medzi manželmi je súd povinný zisťovať, či a z akého dôvodu niektorý z manželov neplní svoju vyživovaciu povinnosť, aké sú osobné, rodinné a majetkové pomery manželov, aké sú odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Nestačí teda len zistiť výšku príjmu oprávneného a povinného, ale aj konkrétnu mieru ich potrieb danú povahou práce, spôsobom života, zdravotným stavom manželov a pod.

11. V preskúmvanej veci sa navrhovateľka podaným návrhom domáhala určenia výživného manželky v sume 150 eur mesačne, zmeneným návrhom, pripusteným dňa 09.11.2021 žiadala zaviazat manžela

prispievať na jej výživu sumou 100 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, t.j. od dňa 24.02.2021 z dôvodu, že jej manžel neprispieva na chod domácnosti, hoci má vyšší dôchodok ako ona, a teda ich životná úroveň nie je rovnaká.

12. Súd prvej inštancie návrhu navrhovateľky čiastočne vyhovel a uložil manželovi navrhovateľky prispievať na jej výživu manželským výživným vo výške 70 eur mesačne od 24.02.2021 do 03.11.2021 a vo výške 50 eur mesačne od 04.11.2021. Súd vychádzal z príjmu účastníkov vo forme starobného dôchodku, keď navrhovateľka tento poberá vo výške 243,80 eur a sú jej z neho strhávané zrážky 8,58 eur mesačne. U manžela navrhovateľky vychádzal z výšky starobného dôchodku v sume 330 eur mesačne (do júla 2021), od augusta 2021 v sume 344,41 eur (po zrážkach spolu v sume 82,59 eur mesačne) a od 04.11.2021 z dôchodku v sume 287,72 eur po strhnutí zrážok spolu v sume 139,28 eur mesačne. U navrhovateľky súd prvej inštancie zohľadnil platby na elektriku v sume 56 eur mesačne, za vodu 16,67 eur mesačne, na stravu v sume 100 mesačne (keď sumou 100 eur mesačne na stravu by mal prispievať aj syn účastníkov P. V., ktorý so svojim synom - vnukom účastníkov- žije taktiež v spoločnej domácnosti a podieľa sa aj na iných platbách do domácnosti, ako plyn, potraviny, internet). Taktiež súd zohľadnil, že navrhovateľka spláca dlh spoločnosti M. I. a F. E., F.. mesačne sumou 30 eur k rukám súdneho exekútora L. X. M.. Ďalej na navrhovateľku pripadá časť dane z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad. Pokiaľ ide o nevyhnutné výdavky manžela navrhovateľky, tieto pozostávajú zo stravy v sume 100 eur mesačne, v doplatkoch za lieky v sume 24 eur mesačne, z dane z nehnuteľnosti (ktorú naposledy zaplatil po návrate z protialkoholického liečenia v júni 2021 v sume 50 eur), z poplatku za komunálny odpad. V zásade porovnávajú príjem navrhovateľky v sume 235,22 eur mesačne a príjem manžela navrhovateľky (od 04.11.2021) v sume 287,72 eur, je rozdiel v ich príjme cca 52 eur.

13. Z uvedeného je zrejmé, že životná úroveň účastníkov konania nie je vôbec vysoká, hoci životná úroveň manžela navrhovateľky je o niečo vyššia ako u navrhovateľky. Vychádzajúc z porovnania osobných, majetkových a zárobkových pomerov účastníkov konania súd prvej inštancie správne uzavrel, že je dôvodné určiť manželovi navrhovateľky povinnosť prispievať navrhovateľke na jej výživu manželským výživným. Zhodne so súdom prvej inštancie aj odvolací súd považoval za dôvodné a správne určiť toto výživné odlišne za obdobie, keď boli manželovi navrhovateľky vykonávané zo starobného dôchodku zrážky nižšie - vtedy určiť výživné vo vyššej sume (od podania návrhu do 03.11.2021) a za obdobie, keď sú mu vykonávané zrážky vyššie (až 139,28 eur - od 04.11.2021), výživné určiť v nižšej sume. Na druhej strane, ani odvolací súd za daného zistenia pomerov nezistil zákonné dôvody pre priznanie výživného manželky v sume vyššej ako rozhodol súd prvej inštancie a ako sa domáhala navrhovateľka aj v podanom odvolaní. V kontexte uvedeného odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľky, že manžel navrhovateľky disponuje s oveľa väčším rozsahom voľných peňažných prostriedkov na mesiac a môže si dovoliť vyšší životný štandard ako ona, poukazujúc napr. na kúpu cigariet manžela, keď ako je zrejmé aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, súd tieto náklady nepovažoval za nevyhnutné výdavky manžela navrhovateľky.

14. Odvolací súd záverom dodáva, že súd je povinný sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať so všetkými skutkovo a právne významnými otázkami. Skutočnosť, že sa účastník s niektorými závermi nestotožňuje, neznamená, že sa súd prvej inštancie s relevantnou skutkovou alebo právnou otázkou nevysporiadal. Zmyslom odôvodnenia rozhodnutia súdu je dať odpoveď na právne významné skutkové a právne otázky, týkajúce sa veci, nie na všetky, hoc aj irelevantné, a už vôbec nie spôsobom podľa želania účastníka, ale tak, aby rozhodnutie bolo presvedčivo a logicky zdôvodnené. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP a je presvedčivo a náležite zdôvodnené. Súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy jednotlivito, vo vzájomných súvislostiach, logicky a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie, ktoré je vecne správne. V konaní súdu prvej inštancie nebolo zistené žiadne pochybenie, ktoré by malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

15. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre iné rozhodnutie o trovách konania pred odvolacím súdom.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e p r í p u s t n é .**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).